

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Casus. xxxix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

De quæstionibus impertinentibus

reg. su. li. vj. Quarto q̄ etiã nō imineat tibi p̄culū fame ex hoc q̄ sciet: q̄ d̄ fidens conscie famā suam negligit/nimis crudelis est. xij. q. j. nolo. Quinto q̄ nō imineat p̄culum pp̄ie p̄sone: q̄ hoc esset tentare deū. Arg. xxij. q. ij. querit. Sexto q̄ tua p̄scia sit stabilita: sic q̄ eā nō facias.

Elice igit̄ cōclusiones

Prima. Qui furtive accipit rem suā iuste detentā. s. q̄ est depositata: cōmodata vel p̄ignori data: peccat. et tenet aliū reuare.

Secūda. Qui f̄o accipit iniuste detentā cū possit h̄re in iudicio: peccat q̄dē sibi ministrādo iusticiā: sed nō tenet restituere.

Tertia. Similit̄ peccat q̄ accipit et nō est cert̄ q̄ sit sua: etiã si in iudicio nō posset rehabere

Quarta. Qui f̄o accipit: redens inde scandalū sequi alijs: peccat. sed non tenet restituere nisi rōne scandalī. et idem est d̄ accipiente cum p̄culo pp̄ie fame vel p̄sone: vel cōtra p̄sciam. q̄. i. peccat. sed nō tenet restituere: nisi forte p̄pter erroneam conscientiam.

Quinta. Qui aut̄ n̄ p̄t h̄re in iudicio: et est cert̄: nec credit scandalū sequi alijs: nec sue fame: nec p̄sone p̄culū: nec facit p̄ conscientiam: non peccat furtim surripiendo rem suā vel aliqd̄ equalens.

Sexta. Adde q̄ cū res possit q̄dē per viam iudicij haberi: sed res est modica et exp̄se fierent magne vel sequerent inimicitie. p̄ re parua: tūc etiã licet: concurrentib; alijs cōditionib;: q̄ impossibile est qd̄ est possibile cum damno.

Casus. xxxviij.

Veritur. xxxviij. Vtrū quis possit mortali peccare suam mendo furtive re parua: Ad hoc r̄ndet Pisanus r̄s. furtum. et Archie. ij. pte. ti. j. ca. de furto. et san. Tho. ij. q. ij. q. lxx. ar. vj. et ex dictis eorū oportet facere duplicem distinctionem. Prima est: q̄ q̄dam sic furant̄ minimū q̄ nō accipient magnum. quidam f̄o etiam magnū acciperent si possent. Et isti mortali peccat. q̄a

non quod ablatū est: sed mens furantis attendit. r̄ij. q. vj. ca. vl. et idem sanctus Tho. Secunda est: q̄ eorū qui ita accipiunt parua q̄ non accipient magna: q̄dam accipiunt cōtra voluntatē d̄ni: et quidam non. P̄t em̄ esse q̄ res minima erit multum chara possessori. Hanc innuit sanctus

Tho. ij. q. lxxij. ar. vij. tertiū. et expresse p̄ d̄m Pisanus. Et primū q̄dē peccat mortaliter f̄m istos. quod itelligo Primo: q̄ d̄ns notabiliter egrefert. et Secūdo si p̄sumit hoc. et Tertio si potest aliter facere

Sed p̄tra: quia parum p̄ nibilo reputatur: ex. ij. P̄bys. Sol. Quod iniuste est parum: possibiliter est magnū d̄no. et consequenter q̄ hoc accipit: accipit simplr̄ magnū: q̄ a voluntate d̄ni dep̄det tota gravitas in furto: cum d̄ eius voluntate oia eius bona possint accipi. Vel aliter et redit in idem Quod est parū lz nō variet iusticiam nec sit p̄ eā: t̄n p̄t esse p̄ charitatē quam notabiliter offendit.

Elice igit̄ cōclusiones.

Prima. Omnes fures dānabunt nisi peniteant et restituant: quia furtum de se est mortale.

Secūda. Quicūq; p̄cepserit alienū iniuste: similit̄. q̄ hoc est p̄tra legem dei.

Tertia. Qui parū accipit: q̄ nō p̄t acceperit magnū: similit̄. q̄ de respicit cor.

Quarta. Qui parū sic accipit q̄ nō acciperet magnum. et sic accipiendo cōtristat d̄m notabilr̄ et scienter et sine v̄gēte necessitate: peccat mortaliter: et tenetur restituere.

Quinta. Si f̄o contristat modicū: aut multū: sed igit̄ d̄n̄ter: aut cum magna necessitate arbitrio boni viri: nō peccat mortaliter. quia eo casu ille deberet velle tibi de re parua seruire.

Casus. xxxix.

Verit̄. xxxix. vtrum sit furtum non restituere inuenta: Ad quod respondet sanctus Thomā. ij. q. lxx. et Petrum de palude in. iij. et Archiep̄s. f̄m quos distinguendum est. Si em̄ res inueste p̄nct̄ fuerunt ab aliq̄ possessore: vt aues aut fere

2

vel lapilli in litore maris inuenti: fm oēs occupanti cedunt. Si ho fuerint posses se qdē: sed ab antiq̄ vt thesauri q̄ q̄b non extat memoria cui? fuerint: eadem rō est: excepto qm̄ Petz leges statuerūt me/ dietate p̄tinge ad dñm agri in q̄ inuenit. qd̄ fm eudē intelligit: qm̄ inuenit nō dedi/ ra opa r̄ in agro alieno. De p̄suetudie at̄ vbiq̄q̄ inueniat est p̄ncipis. **S**ecūdo credo q̄ illa p̄suetudo nō liget saltē in cō sciētia. qz nō est introducta p̄ modū legis sed violētē. Nec fuit vnq̄ approbata mo ribz vtentiū nisi violēter. Est etiā p̄ iura canonica q̄ bona icerta volunt esse paupe/ rū si talia sunt restituēda. est nō sunt resti tuenda/ est p̄ iura ciuilia: et vt videt cōtra naturalē eq̄tate. Si at̄ fuerint possesse de p̄pinq̄ r̄ sunt derelictē/ sunt occupantē: fm s. Tho. r̄ Guil. Nota tñ q̄ p̄iecta in mare ad alleuandū nauē fm Archie. non sunt derelicta: vñ illa tenet̄ restituere. **L**. d̄ sta turz r̄ p̄sue. l. j. Si aut̄ non sunt derelictē r̄ accipis antio retinēdi tibi: vt puta bursam inuentā: peccas mortali: dicente Hiero. Sciat hoc vicium esse simile rapine si in uenta nō reddiderit. xiiij. q. v. **D**ulci. Et Aug. eadem q̄stione. Si qd̄ inuenisti r̄ n̄ restituisti: rapuisti. Intellige tñ q̄ est ra/ pina large. Nam p̄p̄ie est furtū. ff. d̄ fur. l. falsus. Ideo fm Archie. talis debet fa cere p̄mo p̄conizare in ecclesia. r̄ si nō inue nit dñm: ad arbitriū episcopi vel peniten tiarij vel sacerdotis restituat vel retine/ at si est paup̄.

Elice igitur conclusiones.

Prima. Res inuenta r̄ nunq̄ possessa est occupantis.

Secūda. Res possessa ab antiq̄: tota ē oc cupantē si inuenit eā in p̄prio fūdo vt̄ in ali eno data opa: est tñ media dñi fundi si in uenit in alieno nō data opa.

Tertia. Cōsuetudo aut̄ in opposituz q̄ sit p̄ncipis nō ligat in p̄scia: nisi vbi p̄ba/ bilr̄ p̄sumeret fuisse antecessor̄ ei?

Quarta. Res possessa de p̄pinq̄ r̄ reli/ cta/ est occupantē.

Quinta. P̄iecta in mare nō sunt de/ relicta r̄.

Sexta. Res de p̄pinq̄ possessa r̄ n̄ de/ relicta: necessario est restituēda si p̄t̄ inue

niri dñs: als danda est paup̄s/ vel retine/ da fm arbitriū vt̄ s.

Septima. Peccatū mortale ē nolle res/ stituere sic inuenta: r̄ desiderare se inuenire cum tali intentione nō restituēdi.

Casus. xl.

Veritur. xl. **V**tz liceat

dare pecunia mercatorū vt̄ arti/ fici vt̄ lucz in de factum sit cōe/ Ad h̄ r̄ndert. Tho. ij. ij. q. lxviij. r̄ archie. ij. pre. ti. j. et P̄ssa. ti. societas. et multi ali. **E**t p̄dicti dicūt licitū esse p̄tractū/ dñm capitale ster piculo dantz. **D**icit tñ Bo/ dof. r̄ Joā. cald. r̄ Azō: q̄ oportz piculū spectare ad vt̄riq̄: sed nō ē necessariū nisi de bñ esset sic licitū: nō obstāte q̄ possi bilitate vna ps capitalis n̄ p̄dat. q̄ de ea nullū lucrū p̄cipit: fm aliq̄s. **I**mo ex p̄e dantz est maḡ licitū q̄nto maḡ stat picu lo suo. **N**otandū tñ: q̄ cū duobus mo/ dis p̄t̄ aliq̄s viciet̄. scz q̄a est ibi vsura: r̄ qz est iniusticia: dum. l. vna ps nimis gra uat: etiāsi nō sit ibi vsura. ad h̄ q̄ nō sit ibi vsura sufficit capitale stare piculo dantz: vt̄ patz intelligenti diffinitionē vsure. sed ad secundū op̄tet q̄ neutra ps grauet: qd̄ fm iudiciū boni viri iudicabit. **E**t de hoc iudicio meo debet intelligi dicitū illoruz triū. **I**ste tñ p̄tract̄/ tribz modis variatur et aliq̄n̄ ex circūstantia illicit̄ est. **P**rimo em̄ sit sic. **D**o tibi centū aureos: h̄ pacto q̄ apud henricū centū p̄similes lucentur aut p̄dant. **E**t sic fm Archie. r̄ m̄kos do ctiores est dubius/ sapit vsurā. **T**um qz est inuent̄ in fraudez vsuraz r̄ sub pallio societatis lateat mutuū cū spe lucz. **T**uz qz ista pecunia non est data p̄ modū de/ posit: quia Henricus cui dat̄ esset p̄mitā/ dus: non tu. **N**ec p̄ modū societatis: quia in pacto esset q̄ deberet fideliter expēdit in mercantijs. ergo est data per modum mutui. **C**oncordat Innocentius de vsu/ ris ca. finali. r̄ Joannes And. ibidē. **S**ecundo sic: Petrus de furno cōducit **H**er ricum de pureo ad opera sue artis. id est ad suendū in vestibus p̄cio florenorum. l. quod iustuz creditur: cum hoc pacto: q̄ si